

Spis treści

Wprowadzenie	XI
Wykaz skrótów	XV
Bibliografia	XIX
Rozdział I. Rolnicy w obliczu wyzwań systemu podatkowego w Polsce – perspektywa społeczna	1
§ 1. Uwagi ogólne	1
§ 2. Dynamika społeczno-gospodarcza polskiej wsi – zarys ogólny	2
§ 3. Koncepcja świadomości podatkowej rolników	4
§ 4. Charakterystyka próby badawczej	6
§ 5. Świadomość podatkowa rolników – wybór rodzaju opodatkowania	8
§ 6. Świadomość podatkowa rolników – wiedza o ulgach podatkowych	14
§ 7. Świadomość podatkowa rolników – obciążenia	17
§ 8. Uwagi końcowe	20
Rozdział II. Ekonomiczna charakterystyka rolnictwa w Polsce – wybrane aspekty	23
§ 1. Uwagi ogólne	23
§ 2. Zasoby czynników produkcji w polskim rolnictwie	27
I. Ziemia	27
II. Praca	31
III. Kapitał	34
§ 3. Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych	36
Rozdział III. Modele opodatkowania rolnictwa	47
§ 1. Uwagi ogólne	47
§ 2. Metody ustalenia podstawy opodatkowania w podatku dochodowym	49
§ 3. Metody ustalenia podstawy opodatkowania w podatku obciążającym grunty rolne	55
§ 4. Klasyfikacja modeli podatkowych	57
Rozdział IV. Opodatkowanie działalności rolniczej w wybranych państwach europejskich	65
§ 1. Uwagi ogólne	65
§ 2. Państwa traktujące działalność rolniczą na równi z działalnością gospodarczą	67

I. Holandia	67
II. Irlandia	69
III. Wielka Brytania	75
§ 3. Państwa traktujące działalność rolniczą względem działalności gospodarczej w sposób preferencyjny	80
I. Austria	80
II. Francja	85
III. Hiszpania	93
IV. Niemcy	99
V. Portugalia	104
VI. Włochy	108
§ 4. Opodatkowanie działalności rolniczej w wybranych byłych państwach socjalistycznych	114
I. Czechy	114
II. Rumunia	119
III. Słowacja	122
§ 5. Uwagi końcowe	126
Rozdział V. Wybrane zagadnienia z zakresu ogólnego prawa podatkowego	129
§ 1. Uwagi ogólne	129
§ 2. Nakaz płatniczy i łączne zobowiązanie pieniężne	132
§ 3. Odpowiedzialność solidarna podatników prowadzących gospodarstwo rolne	141
§ 4. Zakres czynności sprawdzających i kontroli podatkowej podejmowanych wobec rolników indywidualnych	142
§ 5. Preferencje podatkowe i zaległości podatkowe	143
I. Uwagi ogólne	143
II. „Ważny interes podatnika” oraz „interes publiczny” w kontekście opodatkowania rolnictwa	144
III. Inne instrumenty w spłacie podatków	152
IV. Problem zaległości w podatkach obciążających rolnictwo	153
§ 6. Uwagi końcowe	156
Rozdział VI. Opodatkowanie dochodu osób fizycznych	157
§ 1. Pojęcie działalności rolniczej	157
I. Uwagi ogólne	157
II. Wytwarzanie produktów zwierzęcych lub roślinnych	158
III. Przetrzyonywanie zakupionych zwierząt i roślin	163
§ 2. Pojęcie działów specjalnych produkcji rolnej	165
I. Przesłanki odrębnego opodatkowania	165
II. Zakres przedmiotowy działów specjalnych produkcji rolnej ...	167
§ 3. Ustalenie dochodu z działów specjalnych produkcji rolnej	173

I. Normy szacunkowe dochodu rocznego	173
II. Ustalenie dochodów rzeczywistych	180
III. Koszty uzyskania przychodów	190
§ 4. Dochody pośrednio związane z prowadzeniem działalności rolniczej	193
I. Opodatkowanie dochodów uzyskanych ze sprzedaży produktów rolnych przetworzonych	193
II. Opodatkowanie dochodów uzyskiwanych ze świadczenia usług związanych z rolnictwem	197
III. Opodatkowanie dochodów uzyskanych z tytułu sprzedaży nieruchomości rolnych	200
IV. Opodatkowanie dochodów uzyskiwanych z agroturystyki	202
§ 5. Uwagi końcowe	204
Rozdział VII. Opodatkowanie dochodu osób prawnych	207
§ 1. Uwagi ogólne	207
§ 2. Kategorie podmiotów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym	211
§ 3. Pojęcie działalności rolniczej i działów specjalnych produkcji rolnej	213
§ 4. Opodatkowanie działów specjalnych produkcji rolnej	224
I. Działy specjalne produkcji rolnej jako źródło przychodu	224
II. Koszty uzyskania przychodu	226
III. Ustalenie wysokości zobowiązania podatkowego	229
IV. Opodatkowanie dywidend	230
§ 5. Preferencje podatkowe	232
I. Ogólna charakterystyka preferencji	232
II. Zwolnienie dochodów z tytułu sprzedaży całości lub części nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego	232
III. Preferencje podatkowe dla grupy producentów rolnych	236
IV. Zwolnienie dochodów przeznaczonych na wynagrodzenia za pracę członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną, a także ich domowników	245
V. Pozostałe zwolnienia przedmiotowe	248
§ 6. Uwagi końcowe	254
Rozdział VIII. Szczególna procedura dla rolników ryczałtowych w podatku od towarów i usług	257
§ 1. Uwagi ogólne	257
§ 2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy ryczałtowanego systemu opodatkowania rolników w świetle przepisów dyrektywy 2006/112/ WE	262

§ 3. Zasady ustalania i rozliczania zryczałtowanego zwrotu podatku w świetle przepisów dyrektywy 2006/112/WE	270
§ 4. Kontrowersje wokół statusu rolnika ryczałtowego w polskim prawie podatkowym	279
§ 5. Status rolnika ryczałtowego a prowadzenie działalności gospodarczej podlegającej opodatkowaniu na zasadach ogólnych	288
I. Status rolnika ryczałtowego a prowadzenie innej niż rolnicza działalności gospodarczej	288
II. Problem łączenia statusów rolnika ryczałtowego oraz podatnika VAT czynnego w ramach działalności rolniczej	293
§ 6. Rezygnacja ze zwolnienia dla rolników ryczałtowych	296
§ 7. Obowiązek wystawienia faktury dokumentującej nabycie produktów rolnych od rolnika ryczałtowego	306
§ 8. Obowiązek zapłaty należności za produkty rolne dostarczane przez rolnika ryczałtowego w określonym terminie i formie	314
§ 9. Zapłata w drodze potrącenia wzajemnych wierzytelności nabywcy i dostawcy produktów rolnych	320
§ 10. Uwagi końcowe	328
I. Status rolnika ryczałtowego	329
II. Status rolnika ryczałtowego w sytuacji jednoczesnego prowadzenia działalności podlegającej opodatkowaniu na zasadach ogólnych	330
III. Rezygnacja ze zwolnienia dla rolników ryczałtowych	331
IV. Obowiązek wystawienia faktury VAT RR	332
V. Obowiązek dokonania zapłaty rolnikowi ryczałtowemu w określonym terminie i formie	333
VI. Zapłata w drodze potrącenia wzajemnych wierzytelności nabywcy i dostawcy produktów rolnych	334
Rozdział IX. Podatek akcyzowy	337
§ 1. Uwagi ogólne	337
§ 2. Przesłanki wyłączenie z zakresu przedmiotowego podatku akcyzowego rolnika dokonującego sprzedaży suszu tytoniowego	338
§ 3. Zwolnienie z podatku akcyzowego czynności podlegających opodatkowaniu, których przedmiotem są wyroby węglowe i wyroby gazowe przeznaczonych na cele opałowe przez gospodarstwa domowe	342
§ 4. Zwolnienie z podatku akcyzowego czynności podlegających opodatkowaniu, których przedmiotem są wyroby węglowe i wyroby gazowe przeznaczonych do celów opałowych w związku z pracami rolniczymi, ogrodniczymi, w hodowli ryb oraz w leśnictwie	346

§ 5. Zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej .	347
§ 6. Uwagi końcowe	355
Rozdział X. Podatki samorządowe	357
§ 1. Podatek rolny	357
I. Uwagi ogólne	357
II. Grunty jako przedmiot opodatkowania	358
III. Pojęcie gospodarstwa rolnego	364
IV. Zwolnienia przedmiotowe	370
1. Uwagi ogólne	370
2. Zwolnienia gruntów związanych z produkcją rolną	371
V. Zakres podmiotowy	384
1. Podatnicy podatku	384
2. Zwolnienia podmiotowe	387
VI. Podstawa opodatkowania oraz stawka podatku	388
1. Ustalenie podstawy opodatkowania	388
2. Konstrukcja skali podatkowej	397
VII. Ulgi w podatku rolnym	400
1. Ulga z tytułu wystąpienia klęski żywiołowej oraz ulga z stosunku do gruntów położonych na terenach podgórskich oraz górskich	400
2. Ulga inwestycyjna	403
VIII. Uwagi końcowe	409
§ 2. Podatek od spadków i darowizn	410
I. Uwagi ogólne	410
II. Instrumenty pośrednio wpływające na sytuację podatkowoprawną rolników	412
III. Instrumenty podatkowe bezpośrednio skierowane do rolników	414
IV. Uwagi końcowe	418
§ 3. Niektóre aspekty opodatkowania rolnictwa podatkiem od nieruchomości	420
§ 4. Podatek od czynności cywilnoprawnych	432
§ 5. Podatek od środków transportowych	437
Rozdział XI. Nowy model opodatkowania rolnictwa w Polsce	441
§ 1. Uwagi ogólne	441
§ 2. Pierwsza wersja reformy	442
§ 3. Druga wersja reformy	468
§ 4. Uwagi końcowe	471